

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **P., s.r.o.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej advokátskou kanceláriou F., s.r.o., so sídlom v B., proti povinnému **F. Č.**, bývajúcemu v Š., zastúpenému opatrovníčkou Z. M., zamestnankyňou Okresného súdu Rožňava, **o vymoženie 662,65 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Rožňava pod sp. zn. 11 Er 498/2006, o odvolaní a dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 15. januára 2013 sp. zn. 14 CoE 258/2012, takto

r o z h o d o l :

- I. Konanie o odvolaní proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 15. januára 2013 sp. zn. 14 CoE 258/2012 **z a s t a v u j e**.
- II. Návrh na prerušenie dovolacieho konania **z a m i e t a**.
- III. Dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 15. januára 2013 sp. zn. 14 CoE 258/2012 **o d m i e t a**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Rožňava poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie [§ 44 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“)] na základe rozhodcovského rozsudku z 12. júna 2006 sp. zn. S. vydaného Stálym rozhodcovským súdom, ktorý zriadila S. a.s. (ďalej len „označený rozhodcovský rozsudok“).

Uznesením z 15. júla 2011 č.k. 11 Er 498/2006-49 Okresný súd Rožňava: 1/ návrh na zmenu súdneho exekútora zamietol, 2/ exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil, 3/ oprávnenú zaviazal zaplatiť súdnemu exekútorovi 84,53 € trov exekúcie. Vychádzal z toho, že oprávnená a povinný uzavreli zmluvu o úvere, ktorú treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu. Dospel k záveru, že v danom prípade treba preto aplikovať právnu úpravu obsiahnutú v ustanoveniach § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Rozhodcovská doložka, ktorá bola súčasťou zmluvného dojednania dodávateľa a spotrebiteľa, je neplatná, lebo nebola so spotrebiteľom osobitne dojednaná, splývala vo formulárovej zmluve s ostatnými štandardnými zmluvnými podmienkami, spotrebiteľovi bola odopretá možnosť brániť svoje práva pred všeobecným súdom v prípade, ak oprávnená podá žalobu na rozhodcovský súd. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý vzhľadom na to nie je vykonateľný exekučný titul. Z týchto dôvodov exekučný súd exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju (§ 57 ods. 1 písm. g/ a § 58 ods. 1 Exekučného poriadku).

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Košiciach uznesením z 15. januára 2013 sp. zn. 14 CoE 258/2012 návrh oprávnenej na prerušenie konania zamietol, napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa vo výroku o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a jej zastavení potvrdil a účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Návrh na prerušenie odvolacieho konania zamietol s odôvodnením, že oprávnenou nastolené otázky, ktoré navrhovala predložiť na prejudiciálne posúdenie Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“), sú zjavne neopodstatnené a irelevantné, nemajú základ v prejednávacom spore. Pre úplnosť odvolací súd poukázal aj na ustanovenie § 36 ods. 5 Exekučného poriadku. Na tomto základe odvolací súd uzavrel, že v danom prípade nie je daný žiadny dôvod na prerušenie konania. V odôvodnení ďalej uviedol, že sa v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvého stupňa, na ktoré v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. poukázal. Zdôraznil, že exekučný súd je povinný skúmať, či exekučný titul, na základe ktorého má byť vedená exekúcia, je spôsobilým exekučným titulom, pričom súd môže v tomto rozsahu skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania v každom jeho štádiu. Aj podľa názoru odvolacieho súdu bola v danom prípade uzavretá spotrebiteľská zmluva, ktorá obsahovala neprijateľnú (neplatnú) podmienku. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť oprávnenie rozhodcovského súdu prejednať spor oprávnenej s povinným, preto označený rozhodcovský rozsudok nie je vykonateľný exekučný titul.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Proti výroku uznesenia Krajského súdu v Košiciach z 15. januára 2013 sp. zn. 14 CoE 258/2012 o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podala oprávnená odvolanie.

Proti tomu istému uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 15. januára 2013 sp. zn. 14 CoE 258/2012 podala oprávnená aj dovolanie, v ktorom uviedla, že súdy: 1. rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 písm. a/ O.s.p.), 2. konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O.s.p.), 3. rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.), 4. oprávnenej odňali možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že nevzali na zreteľ jej námietky a nekomunikovali s ňou o jej právnych a skutkových návrhoch, nevytýčili vo veci ústne pojednávanie, aj keď tak boli podľa zákona povinní urobiť, 5. sa v konaní dopustili inej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), lebo nesprávne zistili skutkový stav a nevykonali dokazovanie, 6. napadnuté rozhodnutie založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Z týchto dôvodov oprávnená žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie; zároveň žiadala, aby dovolacie konanie bolo prerušené podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) najskôr skúmal, či sú dané procesné predpoklady, za splnenia ktorých môže konať o odvolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 15. januára 2013 sp. zn. 14 CoE 258/2012.

Oprávnená v procesnom postavení, v ktorom sa nachádza v preskúmvanej veci, bola už účastníčkou konania vo viacerých iných, skutkovo a právne obdobných konaniach pred najvyšším súdom, v ktorých – tak, ako aj v tomto prípade – podala odvolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu; najvyšší súd konanie o jej odvolaniach v týchto veciach zastavil (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu zo 14. marca sp. zn. 3 Cdo 28/2013 a sp. zn. 3 Cdo 24/2013, ako aj z 25. marca 2013 sp. zn. 3 Co 7/2013) s tým, že odvolaním možno napadnúť len rozhodnutie súdu prvého stupňa a najvyšší súd na rozhodnutie

o odvolaní smerujúcom proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je funkčne príslušný (§ 9 ods. 1 a 2 O.s.p. a § 10 ods. 1 a 2 O.s.p.). Najvyšší súd na uvedené rozhodnutia v podrobnostiach poukazuje s tým, že aj v preskúmvanej veci sa stotožňuje s právnymi závermi v nich vyjadrenými. Uzatvára, že rozhodnutie krajského súdu, ktorým bol v odvolacom konaní zamietnutý návrh na prerušenie konania a ktorým bolo potvrdené odvolaním napadnuté rozhodnutie, nie je rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvého stupňa.

Vzhľadom na to, že funkčná príslušnosť najvyššieho súdu na prejednanie odvolania oprávnenej nie je daná, najvyšší súd konanie o odvolaní zastavil (§ 103 a § 104 ods. 1 O.s.p.).

II. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 15. januára 2013 sp. zn. 14 CoE 258/2012 podala včas oprávnená zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., skúmal, či je dôvodný jej návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

K podobnému návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia zo 14. mája 2013 sp. zn. 3 ECdo 46/2013, 3 Co 44/2013, 3. júla 2013 sp. zn. 3 ECdo 76/2013 a 3. júla 2013 sp. zn. 3 Cdo 34/2013, na ktoré v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p., má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania.

V danom prípade sa síce v dovolaním napadnutých rozhodnutiach spomína aj Smernica, z určujúceho hľadiska išlo zo strany súdov nižších stupňov o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (Občianskeho zákonníka a Exekučného poriadku). Dovolací súd vzhľadom na to nedôvodný návrh na prerušenie konania zamietol.

III. V ďalšom dovolací súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., dovolateľkou napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávnenej preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávnenej, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jej dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 3. júla 2013 sp. zn. 3 Cdo 58/2013, zo 14. mája 2013 sp. zn. 3 ECdo 46/2013, 3 Co 44/2013, z 3. júla 2013 sp. zn. 3 ECdo 76/2013 a z 3. júla 2013 sp. zn. 3 Cdo 34/2013, a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

1. prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O.s.p.) je daná iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku),
2. vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, nie je rozhodnutím o veci samej, a preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle v § 237 písm. d/ O.s.p.

(viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 1. februára 2012 sp. zn. 5 Cdo 205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012),

3. ustanovenie § 237 písm. e/ O.s.p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania – nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie,
4. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O.s.p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu,
5. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne vykonateľný, nevykonal na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného; obdobne – teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného – môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania,
6. ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc vydať ho, zastavením exekúcie sa neodopiera právo na výkon rozhodnutia a neznemožňuje oprávnenému možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.); pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012).

Tieto právne závery (viď 1. až 6.) zastáva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade uzavretá rozhodcovská doložka – z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov – je neprijateľná podmienka spotrebiteľskej zmluvy (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), čo zakladá jej neplatnosť. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý vzhľadom na to nie je vykonateľný exekučný titul.

Osobitne k námietke oprávnenej, že súdy oboch stupňov nevytýčili vo veci ústne pojednávanie, i keď podľa zákona tak boli povinné urobiť, najvyšší súd konštatuje, že povinnosť súdu nariadiť pojednávanie, ak rozhoduje podľa § 57 ods. 1 písm. g/ a k/ Exekučného poriadku bola zavedená až od účinnosti zákona č. 230/2012 Z.z. (t.j. od 9. augusta 2012). Súd prvého stupňa nemohol postupovať podľa § 57 ods. 5 Exekučného poriadku, lebo exekúciu zastavil uznesením z 15. júla 2011 a uvedené ustanovenie nadobudlo účinnosť až od 9. augusta 2012. Odvolací súd v danom prípade postupoval v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p., ak o odvolaní oprávnenej rozhodol bez nariadenia pojednávania. V danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie v zmysle § 214 ods. 1 O.s.p. a rovnako nebol splnený ani jeden z ostatných dvoch dôvodov v zmysle písm. b/ a c/ uvedeného ustanovenia; nariadenie pojednávania bolo na úvahe odvolacieho súdu.

K námietke dovolateľky, že preskúmanie a vyhodnotenie obsahu listín (dokazovanie) v exekučnom konaní bolo vykonané bez jej účasti, napriek tomu, že v konaní malo byť nariadené pojednávanie a že jej bolo odopreté právo vyjadriť sa k vykonávaným dôkazom, najvyšší súd uvádza, že exekučný súd je povinný „vyšetrovaním“ ex offo zisťovať skutkový stav na účely efektívnej ochrany spotrebiteľa podľa únievého práva a takýmto postupom nedochádza k porušeniu práv dodávateľa na verejné prejednanie veci a vyjadrenie sa k vykonávaným dôkazom (viď bližšie II. ÚS 160/2013).

Dovolateľkou namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí (R 111/1998 a tiež III. ÚS 551/2012) a nesprávnosť právneho posúdenia, na ktorých tieto rozhodnutia spočívajú (R 54/2012), nie sú vady konania v zmysle § 237 O.s.p. a prípustnosť dovolania nezakladajú.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Oprávnená z procesného hľadiska zavinila, že sa konanie o jej odvolaní muselo zastaviť a vznikla jej povinnosť nahradiť povinnému trovy tohto konania (§ 224 ods. 1 O.s.p.

v spojení s § 146 ods. 2 O.s.p.). V konaní o jej dovolaní vzniklo procesne úspešnému povinnému právo na náhradu trov konania proti oprávnenej, ktorá úspech v dovolacom konaní nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky nepriznal povinnému náhradu trov týchto konaní, lebo nepodal návrh na ich priznanie (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. marca 2014

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková